

کتابخانه و اسناد ملی ایران
گنجینه شعرای شریعتی
حاشیه و قفسه یاری

مجموعه محققان
دهقان

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

آفرینش های ادبی

در قاب آیینه

گزیده گفت و گو با محمد واصف باختری

به کوشش: محمدصادق دهقان

طراح جلد: ابراهیم کاشاری

نویسنده: مصطفی ولایتی و گرافی: واژه پرداز اندیشه - چاپ ابتدیه

چاپ اول: ۱۳۹۶

تعداد کاپی: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳۰۳۱۷-۴

نقل و چاپ توسط: اداره چاپ و نشر رسمی از ناشر است.

سرشناسه: محمد واصف

عنوان و نام پدیدآور: گزیده گفتگو با محمد واصف باختری /

به کوشش محمدصادق دهقان: [مصاحبه گر نصرالله پرتونادری]: [ابه

سفارش] مرکز آفرینشهای ادبی.

مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص.

فروست: سلسله انتشارات خانه ادبیات افغانستان، ۱۶.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳۰۳۱۷-۴

وضعیت فهرست نویسی: فینیا

موضوع: شاعران افغانی -- قرن ۱۴ -- سرگذشتنامه

شناسه افزوده: پرتونادری، نصرالله، مصاحبه گر

شناسه افزوده: دهقان، صادق، ۱۳۵۷ -، تنظیم کننده

شناسه افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، مرکز آفرینشهای ادبی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶/۲۵۴/۱۵/PIR۹۶۵

رده بندی دیویی: ۱/۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۴۷۴۱۱

نشانی: تهران خیابان حافظ خیابان رشت پلاک ۲۳

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

تلفن: ۶۱۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز بخش (پنج خط): ۶۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۰۹۹۵

www.sorehme.ir

فهرست

- ۶..... مقدمه
- ۸..... دیباچه
- ۹..... دربار و با و صف باختی
- ۴۶..... دروز سرور و اردای شعر افغانستان
- ۸۱..... بیدل کران در افغانستان
- ۹۱..... بیدل شناسی در افغانستان

www.ketab.ir

مقدمه

اهمیت زبان و ادبیات فارسی در میان ملت‌های فارسی زبان و دیگر ملت‌های جهان از چند جهت در طول تاریخ مورد توجه بسیار قرار گرفته است. نخست آن‌که به واسطه ظهور بزرگانی چون حکیم ابوالقاسم فردوسی، شیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی، حضرت لسان‌الغیب حافظ، مولانای بزرگ و ... خاندان‌گاه حکمت مشرق اسلامی است و پناه‌گاه یکی از بزرگترین گنجینه‌های خدمت و معرفت انسان خاکی در جست‌وجوی افلاک است. و دیگر آن‌که این زبان به عنوان پراثر، گران‌قدر نیکان و نیاکان پارسی‌گو نقش بسیار پر اهمیتی را در اتحاد ملت‌های فارسی زبان در روزگار پر تنش امروز بازی می‌کند، از این حیث به گونه کمک به گسترش این زبان شیرین نه تنها خدمتی به اعتلای تفکر بشری و اخلاق انسانی است، بلکه می‌تواند به نوعی سبب تعمیق برادری بین ملت‌های هم‌زبان همسایه محسوب شود. و این نکته‌ای است که مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای بارها و بارها آن را به مسئولان فرهنگی تذکر داده و بر ضرورت آن تاکید فرموده‌اند.

پی‌گیری مطالبات مقام معظم رهبری و سیاست‌های کلی جمهوری اسلامی در طول پیدایش حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی همواره به عنوان یکی از سیاست‌های فرهنگی این نهاد انقلاب مطرح بوده است. از جمله این سیاست‌ها حمایت از فارسی‌زبانان مهاجر است که در نتیجه اتفاقات تلخی که استعمار و استکبار جهانی برای این ملت‌ها رقم زده به ناچار به ایران مهاجرت کرده‌اند. نتیجه این حمایت‌ها ایجاد جریانی از ادبیات متفاوت است که علاوه بر آن‌که همه این رنج‌هایی را که استکبار بر این ملت‌ها روا داشته با زبان شیرین فارسی برای آیندگان و به گوش تاریخ نجوا می‌کند، حامل بخش‌های بسیاری از فرهنگ انقلاب اسلامی ایران برای جهانیان است. تشکیل دفتر ادبیات فارسی‌زبانان حوزه هنری نیز یکی دیگر از این فعالیت‌هاست که به منظور گسترش ادبیات فارسی و صیانت از آن در حوزه ادبیات ایجاد شده است. برگزاری جشنواره قند پارسی که اکنون هفتمین

دوره خود را می‌گذرانند و به همت خائنه‌ی ادبیات افغانستان برگزار شده است، نمونه‌ای دیگر است که امیدواریم در هر دوره با شکوه‌تر برگزار شود. رجا واثق داریم حرکت‌هایی از این دست که در آینده بیشتر می‌شود، قبل از هر چیز به اتحاد بیشتر مسلمانان و ملت‌های فارسی‌زبان منجر شود و سربلندی ملت‌های فارسی‌زبان و رهایی تمامی ملت‌های مسلمان را از خداوند منان خواستاریم.

محسن مومنی شریف

رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

www.ketab.ir

خانه ادبیات افغانستان در آغاز دومین دهه از زندگی خویش بر آن است تا در هفتمین جشنواره ادبی «قند پارسی»، جایگاه علمی و ادبی استاد محمد واصف باختری؛ شاعر، پژوهشگر، مترجم و اندیشه‌ورز افغانستانی را گرامی بدارد و جنبه‌های گوناگون تلاش‌های ارزنده این فرهنگی‌مرد قلمرو زبان و ادب پارسی را به همه هم‌زبانان بشناساند.

کوشش‌های گسترده و ژرف استاد باختری در پهنه ادب، فرهنگ، ترجمه، حکمت و فلسفه آن گونه که شایسته است، برای بسیاری از ساکنان قلمرو ادب پارسی شناخته شده نیست. به همین دلیل، تصمیم گرفتیم برخی آثار ادبی ایشان را به دست چاپ بسپاریم که بازتاب‌دهنده راستین بخشی از زندگی علمی و ادبی این مرد فرزانه است.

انتشارات نانه ادبیات افغانستان، کتاب‌های «در خیابان‌های بی تاریخ» (گزینه شعرهای نیدای)، «فرسوی سطرهای روشن» (گزینه شعرهای آزاد)، «آب‌های پاکیزه پنهان» (گزیده برگردان‌های پارسی)، «حریق لاله» (گزینه غزل‌ها)، «در قاب آینه» (گزیده گفت‌وگوها با واصف باختری) و «دیدار در متن خورشید» (گزیده نوشته‌های ربابه واصف باختری) را با همین هدف منتشر می‌کند.

در همین زمینه، از همکاری‌های بیاد از ساراتی پرنیان و عزیزانی هم‌چون منیژه باختری، ناصر هوتکی، محمدحسین محمّدی، محمدکاظم کاظمی، محمدشریف سعیدی، پرتو نادری، محمدحسین بحرین، شهباز ایرج و سید ابوطالب مظفری در گرد آمدن منابع اولیه این آثار سپاس می‌نماییم. تلاش‌های شبانه‌روزی محمدصادق دهقان، مریم احمدی، زهرا زاهدی، مهدی دهقان، عالیه عطایی، جمیله دهقان، معصومه خاوری و ام‌البنین دهقان را نیز در بخش آماده‌سازی، ویرایش، نمونه‌خوانی، حروف‌نگاری، طراحی و صفحه‌آرایی این مجموعه ارج می‌نهمیم. در این میان، توجه ویژه مسئولان حوزه هنری به ویژه مرکز آفرینش‌های ادبی و انتشارات سوره مهر یاری‌گر اصلی خانه ادبیات افغانستان در سامان یافتن این مجموعه است که سپاسی ویژه نیز می‌طلبد. امیدواریم انتشار این گزیده آثار، گامی هرچند کوچک برای بازنشاسی مقام ارج‌مند استاد واصف باختری باشد.